



NSP/2018/015

ZAPISNIK 11. seje Nacionalnega sveta za plačila

Datum in čas seje: 26. 9. 2018, od 13:30 do 15:30

Lokacija seje: Banka Slovenije

Prisotni člani: Simon Anko (predsednik Nacionalnega sveta za plačila / Banka Slovenije), Boris Bjelica (Banka Intesa Sanpaolo d. d.), Marija Brenk (Nova KBM d. d.), Luka Gabrovšek (MasterCard Europe SA, Podružnica v Sloveniji), Aleksandra Miklavčič (Uprava RS za javna plačila), Ivan Mohar (Slovensko zavarovalno združenje), Tomaž Okorn (Gospodarska zbornica Slovenije), Nevenka Šubelj (Trgovinska zbornica Slovenije), Darja Tomše (Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo), Stanislava Zadavec Capriolo (Združenje bank Slovenije)

Prisotni namestniki članov: Matic Dolar (Bankart d. o. o.), Branka Glojnarič (Urad RS za preprečevanje pranja denarja), Peter Grum (Finančna uprava RS), Sara Kohne (Zveza potrošnikov Slovenije), Aljoša Lovrič Petrič (Mercury Processing Services International d. o. o.), Matevž Pirnat (NLB d. d.)

Ostali prisotni: Sašo Črnugelj, Jure Kovačič, Anja Rijavec Uršej, Tina Vehovar Smole (vsi Banka Slovenije), Aleksandra Žibrat (Združenje bank Slovenije)

Odsotni člani: Jana Ahčin (Finančna uprava RS), Matjaž Čadež (MBILLS d. o. o.), Irena Dolinar (NLB d. d.), Brigita Gašperin (Ministrstvo za finance), Borut Kreč (Mercury Processing Services International d. o. o.), Mojca Kunšek (Agencija RS za javnopravne evidence in storitve), Aleksander Kurtevski (Bankart d. o. o.), Davor Lekić (Javna agencija RS za varstvo konkurence), Alenka Mejač Krassnig (Visa Europe), Alina Meško (Zveza potrošnikov Slovenije), Darko Muženič (Urad RS za preprečevanje pranja denarja)

Predlog dnevnega reda:

1. Potrditev dnevnega reda 11. seje Nacionalnega sveta za plačila (NSP)
2. Informacija o aktivnostih Združenja bank Slovenije na temo vzpostavitve enotnega vmesnika za varno komunikacijo med ponudniki plačilnih storitev ter ponudniki storitev odreditve plačil in storitev zagotavljanja informacij o računih v Sloveniji
3. Takojšnja plačila
 - Informacija o napredku na področju vzpostavitve vseevropske infrastrukture za takojšnja plačila (TIPS)
 - Informacija o poteku vzpostavitve infrastrukture za procesiranje takojšnjih plačil pri Bankartu d. o. o. (BIPS)
4. Tematska točka: Obravnava predloga načrta aktivnosti NSP za obdobje 2019-2020
5. Razno



NSP/2018/015

Ad 1)

Potrditev dnevnega reda 11. seje Nacionalnega sveta za plačila (NSP)

S. Anko je pozdravil prisotne na 11. seji Nacionalnega sveta za plačila (NSP), izrekel dobrodošlico novi članici D. Tomše z Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo ter izpostavil zamenjavo članstva z Zveze potrošnikov Slovenije (ZPS), in sicer je dosedanjo članico B. Kutin zamenjala A. Meško, kot njeno namestnico pa je ZPS imenovala S. Kohne, ki se je seje udeležila, in jo tudi pozdravil.

Sledil je pregled realizacije vsebinskih sklepov, sprejetih na 10. seji NSP. Ti so bili vsi izpolnjeni, razen sklepa glede posredovanja podatkov Združenju bank Slovenije (ZBS) o zlorabah pri uporabi brezstičnih kartic, ki je bil izpolnjen delno. S. Zadavec Capriolo je pojasnila, da so ZBS podatke posredovali tako Trgovinska zbornica Slovenije kot tudi MasterCard in Visa. Navedeni deležniki bodo podatke predstavili še ostalim članom NSP na prihodnji seji, ZBS pa bo podalo informacijo glede nadaljnjih aktivnosti, povezanih s preučitvijo možnosti dviga limita za brezstične kartične transakcije.

Uvodoma je S. Anko prisotne seznanil tudi z dogajanjem v zvezi z delovno skupino za obravnavo tematik, povezanih z varnostjo plačil (delovna skupina za varnost). Skladno s sklepom, sprejetim na 10. seji NSP, se je 15. 5. 2018 sestala ožja delovna skupina s ciljem prenove mandata delovne skupine za varnost. Vanjo so, v skladu s prenovljenim mandatom, v NSP zastopani deležniki imenovali člane, ki pa niso izkazali zadostnega interesa za udeležbo na prvem sestanku delovne skupine za varnost, ki je bil načrtovan 5. 7. 2018, oz. se sestanka zaradi drugih razlogov niso mogli udeležiti. Upoštevajoč poletne odsotnosti je bil sestanek zaradi prenizke udeležbe odpovedan. Sestanek bo ponovno sklican, ko bo NSP potrdil predlog načrta aktivnosti NSP za obdobje 2019-2020, iz katerega izhajajo tudi usmeritve za delo delovne skupine za varnost.

S. Anko je predstavil še predlog dnevnega reda seje.

Sklep 1: Na 12. seji NSP predstavniki Trgovinske zbornice Slovenije, MasterCarda in Vise seznanijo ostale člane NSP s podatki glede zlorab pri uporabi brezstičnih kartic, ZBS pa poda informacijo o svojih aktivnostih na temo preučitve možnosti za dvig limita brezstičnih kartičnih transakcij.

Sklep 2: Udeleženci so potrdili dnevni red 11. seje NSP.

Ad 2)

Informacija o aktivnostih ZBS na temo vzpostavitve enotnega vmesnika za varno komunikacijo med ponudniki plačilnih storitev ter ponudniki storitev odreditve plačil in storitev zagotavljanja informacij o računih v Sloveniji

A. Žibrat je predstavila aktivnosti ZBS v zvezi z vzpostavitvijo enotnega vmesnika za varno komunikacijo med ponudniki plačilnih storitev, ki vodijo račune, ter ponudniki storitev odreditve plačil in storitev zagotavljanja informacij o plačilnih računih v Sloveniji. Podala je informacijo, da so



NSP/2018/015

bile v skladu z zahtevami Direktive o plačilnih storitvah na notranjem trgu (PSD2) in Delegirane uredbe glede regulativnih tehničnih standardov za močno avtentikacijo strank ter skupnih in varnih odprtih standardov komunikacije pripravljene tehnične specifikacije, katere je 12. 9. 2018 potrdil tudi Nadzorni svet ZBS. Ker bo enotna uporaba tehničnih specifikacij omogočala poenoteno ter s tem učinkovitejšo izmenjavo podatkov o plačilnih računih med ponudniki, je Nadzorni svet ZBS sprejel tudi priporočilo glede uporabe tehničnih specifikacij pri vseh bankah in hranilnicah v Sloveniji.

Po predstavitvi je S. Anko v okviru razprave pojasnil, zakaj je tematika vzpostavitve enotnega vmesnika zanimiva za NSP, saj ne zadeva zgolj skupin ponudnikov, zastopanih v NSP, temveč tudi nebančne deležnike, ki bodo dostopali do podatkov o plačilnih računih komitentov pri bankah in hranilnicah, ter uporabnike plačilnih storitev (potrošnike, trgovce). Dodal je še, da koncept dostopa nebančnih ponudnikov do podatkov o plačilnih računih komitentov pri bankah uvaja PSD2 in spreminja način opravljanja plačilnih storitev, pri čemer bančni ponudniki s prihodom novih nebančnih ponudnikov izgubljajo dominantno vlogo na tem področju. Imajo pa bančni ponudniki prednost pred nebančnimi, saj že razpolagajo z bazo komitentov in jim (kot to dopušča PSD2) lahko storitve odreditve plačil in storitve zagotavljanja informacij o računih v Sloveniji ponudijo tudi sami. S. Anko je zaključil z mislijo, da bo dosledno izvajanje nadzora nad izvajanjem Zakona o plačilnih storitvah, storitvah izdajanja elektronskega denarja in plačilnih sistemih, ki v slovenski pravni red prenaša PSD2 in ureja opravljanje storitev odreditve plačil in storitev zagotavljanja informacij o računih v Sloveniji, vodilo k uresničevanju cilja PSD2, v smislu spodbujanja konkurence med različnimi ponudniki teh dveh storitev.

Glede rokov za vzpostavitev vmesnika za komunikacijo med ponudniki je A. Rijavec Uršej pojasnila, da je zakonski rok, do katerega morajo biti vmesniki za komunikacijo vzpostavljeni in delujoči, 14. 9. 2019. V kolikor ne bodo vzpostavljeni, bodo morali bančni ponudniki zagotoviti druge, rezervne mehanizme za dostop ponudnikov do podatkov o plačilnih računih. Do tega datuma lahko ponudniki obeh novih storitev do podatkov o plačilnih računih dostopajo s t. i. »screen-scrapingom«. Ker pa ta način velja za manj varnega, se na ravni Evropske unije (EU) spodbuja trge plačil k čimprejšnji (še pred zakonskim rokom 14. 9. 2019) vzpostavitvi vmesnikov za komunikacijo med ponudniki plačilnih storitev, ki vodijo račune, ter ponudniki storitev odreditve plačil in storitev zagotavljanja informacij o računih v Sloveniji za dostop podatkov o plačilnih računih. V zvezi z obsegom podatkov, za katere morajo bančni ponudniki zagotavljati dostop, je pojasnila, da PSD2 določa obvezen dostop samo do plačilnih računov, ki so dostopni prek spleta, medtem ko je stališče Evropske komisije jasno, da lahko posamezne države članice dostop do podatkov razširijo tudi na druge bančne produkte.

S. Anko je na temo dostopa do plačilnih računov podal mnenje, da bi bilo nemogoče slediti načelu odprtega bančništva, za katero zagotavlja pomembne pogoje PSD2, če bi vsaka banka za ta namen vzpostavila svoj vmesnik, ter da v EU obstajajo iniciative za poenotenje načina komunikacije med ponudniki na evropski ravni. Aktivnosti ZBS je ocenil kot pozitivne, saj v odsotnosti enotnih evropskih standardov pomenijo korak k harmonizaciji rešitev za zagotovitev enotnega dostopa do plačilnih računov v slovenskem okolju. Kot ključno pa je poudaril nujnost, da trg sledi dogajanju na ravni EU, s ciljem preprečiti razvoj in vzpostavitev rešitve, ki bi za Slovenijo lahko pomenila



NSP/2018/015

specifiko v primerjavi z drugimi državami članicami ter omejevala dostop tujih ponudnikov do podatkov o računih komitentov, odprtih pri bančnih ponudnikih v Sloveniji. Dodal je še, da bodo vsi nebančni ponudniki, ki bodo dostopali do podatkov o plačilnih računih, morali v skladu s PSD2 za ta namen pridobiti dovoljenje nadzornega organa v državi sedeža.

Sklep 3: NSP se je seznanil z aktivnostmi ZBS na temo vzpostavitve enotnega vmesnika za varno komunikacijo med ponudniki ter podpira nadaljevanje teh aktivnosti.

Ad 3)

Takojšnja plačila

- **Informacija o napredku na področju vzpostavitve vseevropske infrastrukture za takojšnja plačila (TIPS)**

S. Črnugelj je predstavil napredek na področju vzpostavitve vseevropske infrastrukture za takojšnja plačila, ki bo začela delovati 30. 11. 2018. V tej zvezi je prisotne seznanil s trenutnimi aktivnostmi, ki so tako na ravni Evrosistema kot v Banki Slovenije trenutno osredotočene na izvajanje testiranj pripravljenosti uporabnikov za vključitev v TIPS. V okviru predstavitve so bili prisotni seznanjeni z ukrepi Evrosistema v obliki finančnih spodbud, s ciljem v TIPS privabiti čim večje število udeležencev ter s tem omogočiti izpolnitev zahteve po dosegljivosti za prejem takojšnjih plačil. S. Črnugelj je omenil še razvoj dodatne storitve v okviru TIPS (predvidoma v drugi polovici 2019), in sicer vzpostavitev vseevropskega registra »aliasov«. Z vzpostavitvijo registra bo izvrševanje takojšnjih plačil enostavnejše, saj bodo lahko uporabniki (fizične in pravne osebe) izbirali prejemnike plačil na osnovi shranjenih mobilnih telefonskih števil in brez vnosa številke plačilnega računa prejemnika izvedli takojšnje plačilo.

- **Informacija o poteku projekta vzpostavitve rešitve za procesiranje takojšnjih plačil pri Bankartu d. o. o. (BIPS)**

M. Dolar je predstavil napredek pri vzpostavitvi rešitve za procesiranje takojšnjih plačil pri Bankartu d. o. o. (BIPS), ki bo predvidoma na voljo ob koncu 2018 oziroma v začetku 2019. Med drugim je prisotne seznanil, da s potencialnimi udeleženci trenutno potekajo testiranja, uspešna izvedba katerih je pogoj za pričetek delovanja BIPS. Prisotne je seznanil tudi z razvojem slovenske sheme za takojšnja plačila, funkcionalnosti katere bodo predstavljene s strani bank in hranilnic predvidoma na eni izmed prihodnjih sej NSP.

Po zaključenih predstavitev na temo takojšnjih plačil je v uvodu v razpravo S. Anko pojasnil potencial takojšnjih plačil predvsem kot alternativo gotovini, tako za plačevanje med fizičnimi osebami (P2P) kot tudi na prodajnih mestih v segmentu plačil med fizičnimi osebami in trgovci (P2M). V zvezi s tem je izpostavil tudi problematiko pomanjkanja harmonizacije rešitev za takojšnja plačila na prodajnih mestih (sama shema SCT Inst tega področja ne ureja).



NSP/2018/015

Ta domena bo zahtevala kasnejše poenotenje, s ciljem omogočiti vsesplošno sprejemljivost takojšnjih plačil na prodajnih mestih (tudi pri tujih trgovcih, ki so prisotni na slovenskem trgu) in zagotoviti pozitivno uporabniško izkušnjo. Slednja bo odvisna tudi od enostavnosti aplikacij za takojšnja plačila in bo ključna z vidika uveljavljanja takojšnjih plačil kot novega načina plačevanja.

V zvezi z izpostavljeno bojaznijo, da bi takojšnja plačila povzročila znatno zmanjšanje uporabe plačilnih kartic, je M. Dolar pojasnil, da države, kot na primer Velika Britanija, ki že ponujajo takojšnja plačila v okviru svojih nacionalnih shem, ne zaznavajo bistvenega zmanjšanja uporabe plačilnih kartic, temveč zmanjšanje uporabe gotovine. S tega vidika takojšnja plačila predstavljajo velik potencial v Sloveniji, kjer je večinski delež računov še vedno plačan z gotovino.

Na temo takojšnjih plačil je A. Miklavčič prisotne seznanila z aktivnostmi Uprave Republike Slovenije za javna plačila ter dejala, da bo proračunskim uporabnikom omogočeno prejemanje takojšnjih plačil s koncem leta 2019.

Sklep 4: NSP se je seznanil z informacijami glede poteka projektov vzpostavljanja infrastruktur za takojšnja plačila ter bo še naprej sledil razvoju na tem področju.

Ad 4)

Tematska točka: Obravnava predloga načrta aktivnosti NSP za obdobje 2019-2020

Uvodoma je S. Anko pojasnil, da je skladno s sklepom z 10. seje NSP osnutek načrta aktivnosti pripravila v ta namen ustanovljena ožja delovna skupina v sestavi članov NSP oziroma njihovih namestnikov. Pojasnil je tudi, da je Sekretariat NSP osnutek načrta aktivnosti dopolnil in dodal dodatna stolpca. Prvega za določitev pogojev, ki bodo omogočili izvedbo aktivnosti, opredeljenih v načrtu, in drugega za določitev ključnih kazalnikov uspeha (KPI), s ciljem ovrednotenja uspešnosti dela NSP. Kot ključno je poudaril, da je načrt aktivnosti skupen načrt deležnikov trga plačil v Sloveniji, zato bo potrditev tega načrta pomenila zavezo vseh deležnikov, zastopanih v NSP, k njegovemu uresničevanju. V tej fazi pa je najpomembneje oblikovati načrt aktivnosti, ki bo dovolj ambiciozen, a realen in izvedljiv v določenem časovnem obdobju.

S. Anko je prisotne spodbudil, da se opredelijo do predloga načrta aktivnosti ter podajo svoje mnenje, ali je načrt realen in ali je mogoče pričakovati njihovo aktivno sodelovanje pri njegovem uresničevanju. V zvezi z analizo trga plačil v Sloveniji je predlagal oblikovanje ožje delovne skupine, ki bi (tekem leta 2019) določila namen, vsebino in cilje analize trga plačil v Sloveniji, izvedbo katere pa bi nato verjetno predali zunanjemu izvajalcu. Dejal je, da je ključno, da delovna skupina svoje delo temeljito in pravočasno zaključi, da bo na ravni NSP dovolj časa za razpravo glede financiranja zadevne analize. Poudaril je, da bolj kot bodo namen in cilji analize trga plačil v Sloveniji jasni, enostavnejše bo za njeno izvedbo pridobiti finančna sredstva. Pri tem je opozoril tudi na določene deležnike, zastopane v NSP, ki imajo lahko glede tega zakonske omejitve.



NSP/2018/015

A. Miklavčič je izrazila popolno podporo načrtu aktivnosti NSP, saj njegova vsebina nedvomno kaže namen in usmerjenost dela NSP, še posebej v aktivnostih, ki se nanašajo na področje varnosti pri plačevanju in dostopnosti plačilnih storitev vsem segmentom uporabnikov. Strinjala se je tudi s pripravo analize trga plačil v Sloveniji in s predlagano časovnico v tej zvezi, da se tekom leta 2019 jasno opredeli koncept analize trga plačil v Sloveniji, na osnovi katerega bo lahko NSP razpravljal o vidikih financiranja izvedbe zadevne analize. Povedala je tudi, da je UJP pripravljen sodelovati v tej delovni skupini.

L. Gabrovšek je v povezavi z analizo trga plačil v Sloveniji omenil raziskavo MasterCard, ki jo dvakrat letno izvaja MasterCard, s ciljem pridobiti vpogled v plačilne navade potrošnikov, in izrazil pripravljenost za njeno podrobnejšo predstavitev ter za sodelovanje v delovni skupini za določitev koncepta analize trga plačil v Sloveniji.

N. Šubelj je izrazila pričakovanje, da bo zadevna analiza ponudila pregled stanja na trgu plačil in ponudila usmeritve deležnikom trga plačil v Sloveniji glede nadaljnjega razvoja na področju plačevanja. Da bi analiza služila temu namenu je, upoštevajoč hiter tempo razvoja na področju plačevanja, kot nujno izpostavila (najmanj letno) ažuriranje analize trga plačil v Sloveniji. Za dopolnitev načrta aktivnosti v delu, ki se nanaša na ključne kazalnike uspeha, je predlagala pravočasno obveščenost, pravilno razumevanje vsebin, povezanih s plačevanjem, ter učinkovito in pravočasno posredovanje informacij do članov institucij, zastopanih v NSP. S. Anko se je strinjal, da bi moral biti namen analize trga plačil v Sloveniji tudi priprava priporočil na osnovi izsledkov analize, s ciljem podaje enotnih usmeritev za nadaljnje delo deležnikom NSP.

Po mnenju S. Zadravec Capriolo sta področji varnosti pri plačevanju in dostopnost do plačilnih storitev dve ciljni področji, ki zadevata celoten trg plačil v Sloveniji in bi zato morali biti del analize trga plačil v Sloveniji. Dodala je še, da od analize trga plačil v Sloveniji pričakuje odgovor na vprašanje, kje so priložnosti za slovenski trg plačil. Glede financiranja izvedbe zadevne analize pa se je strinjala, da če bodo izhodišča jasna, bo lažje pridobiti finančna sredstva za izvedbo.

S. Kohne je v povezavi z načrtom aktivnosti z vidika potrošnikov kot ključno izpostavila zagotovitev njihove varnosti pri plačevanju in njihovega ozaveščanja o novostih pri plačevanju na enostaven in jasen način. Izrazila je tudi pripravljenost za sodelovanje pri izvajanju aktivnosti, opredeljenih v načrtu, še posebej v delu, ki se nanašajo na komunikacijo z uporabniki.

D. Tomše je izrazila podporo pripravi analize trga plačil v Sloveniji in interes za sodelovanje pri tem ter strinjanje, da bo z dobrim predlogom analize enostavneje pridobiti finančna sredstva. S prisotnimi je delila tudi svoje mnenje glede ozaveščenosti potrošnikov in podala ugotovitev, da so ti v Sloveniji manj ozaveščeni kot v drugih državah članicah EU. V tej zvezi je, kot je dejala, najpomembnejše sodelovanje med različnimi deležniki trga plačil, s ciljem ozaveščanja potrošnikov na enoten, jasen in enostaven način ter spodbujanje inovativnih načinov plačevanja.



NSP/2018/015

Sklep 5: Sekretariat NSP dopolni predlog načrta aktivnosti NSP za obdobje 2019-2020 v skladu z razpravo in ga članom NSP posreduje v pripombe in dopolnitev do 26. 10. 2018. Člani NSP podajo pisne pripombe in predloge sprememb oziroma dopolnitve predloga načrta aktivnosti, in sicer tako z vidika realnosti izvedbe posameznih aktivnosti NSP, kot tudi pogojev za izvajanje teh in ključnih kazalnikov uspeha za merjenje uspešnosti dela NSP.

Sklep 6: Na osnovi prejetih dopolnitev s strani članov NSP pripravi Sekretariat NSP končni predlog načrta aktivnosti NSP za obdobje 2019-2020. Sledi pisni postopek za njegovo končno verifikacijo in nato formalna potrditev na 12. seji NSP, predvidoma v novembru ali decembru 2018.

Sklep 7: Oblikuje se nova delovna skupina za določitev koncepta analize trga plačil v Sloveniji, ki do začetka septembra 2019 opredeli namen, vsebino in cilje analize trga plačil v Sloveniji, s ciljem do konca leta 2019 omogočiti članom NSP razpravo o možnostih financiranja analize trga plačil v Sloveniji. Sekretariat NSP pozove (do 31. 10) deležnike NSP k imenovanju predstavnikov v novo delovno skupino, pri čemer je uravnotežena zastopanost različnih deležnikov ključna za njeno vzpostavitev in uspešno delovanje.

Sklep 8: Člani NSP se zavezujejo k aktivnemu sodelovanju v delovni skupini za obravnavo tematik, povezanih z varnostjo plačil.

Naslednja seja NSP bo konec novembra oziroma v začetku decembra 2018.

Zapisnik pripravil Sekretariat NSP, 24. 10. 2018.